

**Здоровье
превыше
всего**

Żanna Sładkiewicz

Aleksandra Klimkiewicz

Inna Samojułowa

Bo zdrowie jest najważniejsze

Komunikacyjna sytuacja usprawiedliwiania się
w dyskursie dydaktycznym:
aspekt pragmatyczny i międzykulturowy

Жанна Сладкевич

Александра Климкевич

Инна Самойлова

Здоровье превыше всего

Коммуникативная ситуация оправдания
в дидактическом дискурсе:
прагматический и межкультурный аспект

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2019

Recenzja
dr hab. Halina Chodurska, emer. prof. UP

Korekta techniczna
Justyna Widzicka

Redakcja tekstów w języku rosyjskim
Natalia Muzyczenko

Korekta abstraktu w języku angielskim
Marta Noińska

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta
www.karolined.com

Skład i łamanie
sunny.gda.pl

Publikacja sfinansowana
ze środków Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego
i działalności statutowej Katedry Pragmatyki Komunikacji i Akwizycji Języka
w Instytucie Rusycystyki i Studiów Wschodnich

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-828-3

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49; fax 58 551 05 32

Оглавление

Вступительное слово	7	
Глава первая		
Дискурсивные и прагматические параметры коммуникативной ситуации «оправдание» в дидактической коммуникации		13
1. Дискурсологический аспект	13	
1.1. Дискурс	13	
1.2. Понятие контекста в изучении дискурса	26	
1.3. Типология дискурсов	36	
2. Прагмалингвистический аспект	44	
2.1. От идеации до текстуализации. Коммуникация как стратегический процесс	44	
2.2. Персуазивная коммуникация. Речевое воздействие и манипуляция. Дидактическая манипуляция	56	
2.3. Параметры коммуникативной ситуации и жанра «оправдание» в дидактическом дискурсе	78	
3. Национально-культурный аспект	99	
Глава вторая		
Манипулятивные техники в дидактическом дискурсе. Экспериментальная часть		105
1. Ненаучное восприятие и обоснование манипуляции	105	
2. Как оправдаться перед преподавателем? Тактические приемы в лингвистическом и аксиологическом ракурсе	111	

3. Преподаватель – манипулятор? «Давление сверху» с перспективы студента	129
4. Лингвокультурный концепт «здоровье» и представления о человеческих добродетелях, детерминирующих речевое оформление оправдания	142
Заключение	167
Приложение	172
Библиография	175
Summary	196
Streszczenie	200
Сведения об авторах / Notki o autorkach	205